

1 FRA NATURRESSURSER TIL VELFERD

FRODE LEVERSUND. Administrerende direktør.

2016 var et innholdsrikt og sammensatt år for Gassco. Aldri før har det vært levert mer gass til Europa, og vi har åpnet ny mottaksterminal for norsk gass i Tyskland. Samtidig er vår næring stadig under press. Gassco har også vært igjennom et år med store omstillinger.

Emden, Tyskland.

Bygging av en ny mottaksterminal for leveranser av norsk gass til Tyskland har vært en av de viktigste oppgavene Gassco noensinne har påtatt seg som operatør. Jeg er derfor utrolig stolt av å konstatere at det er gjennomført innenfor avtalt tid, og til en lavere kostnad enn forutsatt. Jeg kjenner på en betydelig ydmykhet og beundring knyttet til dette prosjektet.

Etter mer enn 20 år i ulike posisjoner i petroleumsindustrien vet jeg hvor mye hardt arbeid som ligger til grunn for den enkle setningen: Prosjektet er levert i henhold til tid og budsjett. Det er ingen selvfølge at et komplisert industriprosjekt som dette når sine målsettinger. Her handler det om grundig planlegging og om evnen til å håndtere utfordringer som alltid oppstår underveis i et stort byggeprosjekt. Teknisk, kommersielt og knyttet til helse, miljø og sikkerhet.

Næringen vår endres og utfordres, og norsk sikkerhetshistorie skrives hver dag. Høyest på Gasscos dagsorden er storulykkerisiko, og vårt viktigste verktøy er målstyrt barriereovervåking som gir et godt bilde av teknisk tilstand av rør og anlegg. Det er helt avgjørende at vi aktivt leter etter og dyrker fram de robuste løsningene som innebærer at vi alltid har sikkerhetsmarginer som setter oss i stand til å håndtere uforutsette hendelser. Farlige forhold må identifiseres og håndteres effektivt, med tilstrekkelig tid og ressurser til rådighet.

I januar ble det registrert en gasslekkasje på Kårstø, denne var større enn 0,1 kg/s. Dette viser at vi og våre samarbeidspartnere har forbedringspotensial, og at vi må ha «garden oppe» til enhver tid.

Samtidig ser vi at CO₂-utslippene for Gassco som helhet går ned. Særlig tydelig er dette på Kårstø, hvor vi ved hjelp av driftsendringer og optimalisering har redusert CO₂-utslippene pr. produsert enhet. Det er gledelig, og viser at kompetanse og kunnskap gir resultater. Vi har også etablert måltall (Key Performance Indicator) for klima og klimastrategi. Dette er tiltak som jeg er overbevist om vil styrke konkurransekraften vår på sikt.

Revisjonsstansene i 2016 var omfattende, og medførte både bruk av alternative eksportruter og koordinert stans i gassleveranser fra en rekke felt. God planlegging og tett samarbeid med både feltoperatører, anlegg, brukere av transportsystemet og nedstrøms aktører var avgjørende. Resultatet er godt vedlikeholdte anlegg som vil kunne skape verdier i lang tid framover.

På Kårstø pågår også et større oppgraderingsprosjekt som skal ferdigstilles i 2018. Hensikten er å opprettholde Kårstø's integritet og sikre gassleveransene til Europa. Gledelig er det også at vi i 2016 har økt kapasiteten fra 88 til 93,7 MSm³/pr. dag.

For Gassco som operatør er det en målsetting å drive det integrerte transportsystemet for norsk gass med høyest mulig regularitet slik at kundene i Europa har trygge og pålitelige gassleveranser.

**I 2016 er det oppnådd en
gjennomsnittlig
regularitet for
transportsystemet på
hele**

99,71%

mot 99,38 prosent i 2015. Pilen peker rett vei, selv i et år med omfattende vedlikehold. De gode resultatene kommer selvsagt ikke uten solid innsats og viktige bidrag fra mange, både i egne rekker og hos våre samarbeidspartnere.

2016 har vært et år med store omstillinger i Gassco. Vi har etablert ny ledergruppe, ny visjon, nye verdier og nye måter å jobbe på.

Resultater, men også måten det arbeides på, vektlegges. Samtidig står prioriteringene våre fast: sikker drift og pålitelighet i leveransene til Europa.

Gassco har fått i oppgave å gjennomføre studier av skipstransport av CO₂ fra fangstlokasjoner på Østlandet til lagerlokasjon på Vestlandet. Å gi staten og industrien et solid beslutningsunderlag vil være avgjørende for å lykkes med CO₂-transport og fullskala CO₂-håndtering i Norge, som igjen vil være et viktig bidrag for å oppnå klimamålene i Paris-avtalen.

2016 har for oss vært preget av forberedelser til overdragelse av operatørskapet for prosessanlegget Nyhamna og rørledningen Polarled. Nyhamna ble i utgangspunktet bygd som landanlegg for Ormen Lange, med muligheter for at andre felt kunne knyttes til senere. Derfor ble det nedfelt allerede i stortingsgodkjenningen for Ormen Lange og Nyhamna i 2004 at Gassco kunne tre inn som nøytral operatør ved fremtidig ilandføring av gass fra andre felt.

Utvidelsesprosjektet som gjør Nyhamna i stand til å ta imot tredjepartsgass gjennom Polarled forventes ferdigstilt i tredje kvartal 2017. Gassco har også hatt ansvar for å gjennomføre den kommersielle prosessen for framtidig eierstruktur for Polarled og Nyhamna. Samtidig er grundige driftsforberedelser gjennomført, slik at alt ligger til rette for en god og ryddig operatøroverdragelse.

Norsk gass har en sterk posisjon i Europas energimiks, og det vil være uforandret i lang tid framover. Europa trenger mer gass i kombinasjon med fornybar energi for å nå sine klimamål. I 2016 ble det solgt norsk gass for 160 milliarder kroner. Hver eneste krone vi som bransje skaper, er viktige bidrag til å sikre velferd. Vi forvandler naturressurser til velferd. La oss holde fast i det også i framtida.

2 STYRETS ÅRSBERETNING

Innledning

Gassco er et aksjeselskap eid av den norske stat. Selskapet er operatør for det integrerte transportsystemet for gass fra norsk kontinentalsokkel til land i Europa. Det integrerte transportsystemet består av rørledninger, prosessanlegg, plattformer og gassterminaler på det europeiske kontinentet og i Storbritannia.

Selskapets hovedkontor er på Bygnes i Karmøy kommune. I tillegg har selskapet filialer i Tyskland, Belgia, Frankrike og England med ansvar for den daglige driften av gassterminalene.

Rammebetingelsene for Gasscos virksomhet er bestemt av norske myndigheter. Gasscos primære roller er utøvelse av særskilt operatørskap og alminnelig operatørskap. Med særskilt operatørskap menes offentlig myndighetsutøvelse av oppgaver tillagt Gassco med hjemmel i petroleumsloven og tilhørende forskrifter. Det særskilte operatørskapet omfatter systemdrift, kapasitetsadministrasjon og infrastrukturutvikling. Med alminnelig operatørskap menes styring av prosessanlegg, rørledninger, plattformer og gassterminaler i henhold til petroleumslovens krav om operatøransvar. Disse oppgavene er videre regulert i avtaler med interessentskapene Gassled, Zeepipe terminal, Dunkerque terminal (DA), Valemon Rich Gas Pipeline, Utsira High Gas Pipe, Knarr Gas Pipeline og Haltenpipe.

Gassco har inngått avtaler om kjøp av tekniske driftstjenester for rørledninger, gassterminaler, plattformer og prosessanlegg med Statoil og North Sea Midstream Partners.

Gassco skal ikke ha økonomisk tap eller vinning ved sin virksomhet. Selskapets kostnader finansieres av interessentskap, brukere og tredjeparter. Det medfører at selskapet har svært begrenset økonomisk og finansiell risiko.

Selskapets strategiske mål:

- Sikker, pålitelig og effektiv drift, 24/7
- Redusere klimapåvirkning gjennom bærekraftig drift og forretningsutvikling
- Opprettholde høy norsk gasseksport utover 2030
- Effektiv organisering av infrastrukturen på norsk sokkel

Styringssystemet beskriver selskapets eierstyring og selskapsledelse. For å ivareta sikker drift av virksomheten gjennomføres risikovurderinger og identifisering av de til enhver tid mest risikofylte aktivitetene. Gasscos styringssystem og tilhørende kontrollrutiner sikrer effektiv og forsvarlig drift i samsvar med gjeldende lover og fastlagte mål.

Samfunnsansvar er en integrert del av selskapets organisasjonskultur, strategi, operasjonelle aktiviteter og etiske adferd overfor omgivelsene. Selskapets etiske retningslinjer er i tråd med FNs «Global Compact» og OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper. Gassco utøver sitt samfunnsansvar blant annet gjennom støtte til lag og organisasjoner i regionen der selskapet har hovedkontor, og i andre lokalsamfunn der det er virksomhet som Gassco er operatør for. Kultur, idrett og naturmangfold er selskapets utvalgte områder for samarbeid, og det legges særskilt vekt på å støtte aktiviteter og tiltak for barn og unge.

I anbudprosesser avklares det om leverandøren har etablert en egen policy og egne retningslinjer for samfunnsansvar som er i tråd med Gassco krav. Videre sjekkes det om det har vært hendelser hos leverandøren knyttet til korrupsjon, barnearbeid, brudd på menneskerettigheter og brudd på arbeidstakernes faglige rettigheter. Informasjon om dette innhentes fra leverandørene og offentlig tilgjengelige kilder samt fra leverandørnettverket Achilles. Eventuelle avdekkede forhold vil få konsekvenser for leverandørens deltakelse i anbudprosesser.

Organisasjon

Etter at Frode Leversund tiltrådte som ny administrerende direktør 1.10.2015, ble det nedsatt en arbeidsgruppe for å komme med forslag til endringer i organiseringen av selskapet. Under arbeidstittelen Gassco 2016 ga stikkordene *forenkling, fornying og langsiktighet* retning til arbeidet for å få innsikt i behovet for endringer i selskapets interne organisering. Etter å ha blitt behandlet i styret, ledergruppen og interne samarbeidsorganer ble den nye organiseringen iverksatt den 29. mars.

Den nye organisasjonen består av tre forretningsenheter (Anleggsstyring, Systemdrift og Utvikling og innovasjon) og tre stabs- og støtteenheter (Økonomi og forbedring, Sikkerhet og kvalitet, og HR og kommunikasjon). Den største endringen er at teknologienheten nå er omorganisert og innlemmet i de ulike forretningsenhetene.

Som en konsekvens av redusert prosjektportefølje, på grunn av lavere aktivitet i bransjen og omorganiseringen ble det identifisert overtallighet i selskapets bemanning. Det ble derfor inngått 21 avtaler om tidligpensjon, noe som tilsvarer ca. 10 prosent av bemanningen i Gassco Norge.

Selskapet har også oppdatert både sin visjon og sitt verdigrunnlag.

Gasscos visjon: «Gassco – securing energy supply»

Gasscos verdigrunnlag: «Gassco – on TRACK»

- T** – Transparent (Transparent)
- R** – Respektfull (Respectful)
- A** – Ansvarlig (Accountable)
- C** – Utfordrende (Challenging)
- K** – Kunnskapsrik (Knowledgeable)

- › Gassco har 349 fast ansatte ved utgangen av 2016. Av disse er 142 ansatt ved gassterminalene i Europa. Gassco har for tiden to
- › lærlinger innen kontorfaget i Norge, og en i IT/kontorfaget i Tyskland.

Likestilling og diskriminering

Selskapets personalpolitikk er kjønnsnøytral og ivaretar vårt mål om likestilling, mangfold og kontinuerlig organisasjonsutvikling.

Selskapets stillingsannonser synliggjør ønsket om god kjønnsbalanse, aldersspredning og mangfold i arbeidsstyrken. Kandidater med ulik etnisk bakgrunn oppfordres til å søke ledige stillinger. Så sant det er kvalifiserte kandidater med minoritetsbakgrunn, skal disse kandidatene innkalles til intervju.

Selskapet har en kvinneandel på 25 prosent. Det er en prioritert oppgave i selskapet å rekruttere flere kvinner med høyere utdanning og tilrettelegge for kvinners karriereutvikling i selskapet. Ved fastsettelse av lønn og i forbindelse med lønnsoppgjør er selskapet spesielt oppmerksom på at kvinner og menn skal behandles likt.

Gassco har sørget for god fysisk tilgjengelighet i sine bygg også for dem med nedsatt funksjonsevne. For arbeidstakere med belastningsskader foretas det individuell tilrettelegging av arbeidsplassen.

Helse, miljø, sikkerhet og kvalitet (HMS&K)

Gassco har en filosofi om null ulykker samt ingen skader på mennesker, miljø eller materielle verdier. Denne filosofien er basert på overbevisningen om at alle skader kan forebygges ved systematisk og målrettet HMS&K-arbeid. Ingen hendelser i Gasscos virksomhetsområde medførte tap av menneskeliv i 2016.

Arbeidsmiljøet i Gassco er godt, og selskapet har over flere år hatt et mål om et totalt sykefravær på under tre prosent. Dette målet ble nådd også i 2016, med et samlet sykefravær på 2,55 prosent for hele virksomheten.

Gasscos styringssystem inkluderer blant annet rapportering, granskning og oppfølging av hendelser og avvik. Dette arbeidet er viktig for å oppnå kontinuerlig forbedring på HMS&K-området. Selskapet har etablert nøkkelindikatorer (KPI-er) som viser utviklingen i HMS&K-resultatene over tid. Dette bidrar til at forbedringstiltakene blir målbare og så effektive som mulig. Gassco har i 2016 utviklet et eget læringsverktøy, «Sharing of lessons learnt», som vil bli tatt i bruk i 2017.

I 2016 har Gassco jobbet målrettet for å identifisere, følge opp og iverksette tiltak etter hendelser. Frekvensen av det som defineres som kritiske hendelser, har gått svakt opp fra 2015 til 2016. Det var fem kritiske hendelser i 2016, mot sju i 2015 og én i 2014. De kritiske hendelsene i 2016 medførte ingen alvorlig personskade, men er klassifisert som kritiske fordi ubetydelige endringer i omstendighetene kunne ført til mer alvorlige skader, slik at potensialet i hendelsene anses som alvorlig. To av de kritiske hendelsene var knyttet til fallende gjenstander. De tre øvrige kritiske hendelsene var en gasslekkasje på Kårstø, arbeid utført på trykksatt system og en allergiker som fikk i seg mat vedkommende var allergisk mot. Gassco har gransket og/eller saksbehandlet alle fem hendelsene.

Personskadefrekvensen for selskapets virksomhetsområde var 2,6 i 2016 og dermed litt høyere enn i 2015. Styret er opptatt av systematisk forbedringsarbeid innenfor HMS-fagfeltet for å nå målet om ingen personskader i 2017.

Det ble registrert to gasslekkasjer større enn 0,1 kg/s i 2016. Gassco registrerte ingen branner innen virksomhetsområdet i 2016. Det var to tilfeller av kjemikalieutslipp, men alvorlighetsgraden ble klassifisert som lav. Det er foretatt en grundig gjennomgang av hendelsene for å hindre at lignende utslipp skal skje i framtiden.

HELSE- OG SIKKERHETSRESULTATER	Resultat 2016	Resultat 2015
Dødsfall	0	0
Personskader totalt	11	13
Fraværsskader	7	4
Branner	0	0
Gasslekkasjer	2	0
Kritiske hendelser	5	7*
Utslipp utover konsesjonsgrensene	0	0
Uhellsutslipp, olje/kjemikalier	2	2

*Hendelsen på Kollsnes 27.12.15 – «Overtrykking i rekompresjonssystemet» endelig klassifisert 02.06.16 når granskningsrapporten ble frigitt.

Tilsyn i form av revisjoner, verifikasjoner og ledelsesinspeksjoner er en viktig del av Gasscos oppfølging av virksomheten. Gassco blir også kontrollert av myndigheter og av eierne i Gassled. Slike tilsyn gir læringspunkter for videre forbedring. Gassco har i 2016 fått pålegg fra Petroleumstilsynet om utbedring av arbeid i og drift av elektriske anlegg på Kårstø. Styret er opptatt av at det jobbes aktivt med å lukke identifiserte tiltak knyttet til avvik og forbedringspunkter.

Beredskapsorganisasjonen er en viktig del av Gassco. I 2016 gjennomførte og deltok beredskapsorganisasjonen på Bygnes i ti beredskapsøvelser. Øvelsene har demonstrert at Gassco har en robust og velfungerende beredskapsorganisasjon.

Gassco vil videreføre sin innsats for å oppnå forbedringer innen HMS&K-området, også hos selskaper som utfører driftsoppgaver på vegne av Gassco. Spesiell oppmerksomhet vies alle forhold med potensial for storulykker, og det legges særlig vekt på prosess- og personellsikkerhet.

Risikostyring er en sentral del av Gasscos styringsprosesser og anvendes i hele virksomheten, i beslutningsprosesser og utbyggingsprosjekter. Styret har i 2016 igangsatt et arbeid for å revidere risikostyringsmetodikk og -verktøy. Resultatet fra dette arbeidet vil bli implementert i organisasjonen i løpet av 2017.

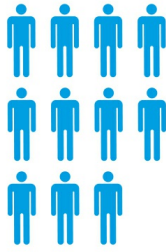
Alle prosessanlegg, gassterminaler og plattformer er drevet innenfor gjeldende utslippstillatelser i 2016. Gassco ble tildelt 945 767 klimakvoter for 2016 og kjøpte 378 086 klimakvoter. Hver klimakvote tilsvarer utslipp av ett tonn CO₂.

UTSLIPP YTRE MILJØ		Utslipp 2016	Utslipp 2015
Til luft	NO _x	841,7 tonn	896,7 tonn
	CO ₂	1290 ktonn	1369 ktonn
	Fakling av sikkerhetshensyn	24,7 ktonn	27,9 ktonn
Til vann	Olje	171 kg	138 kg
	TOC	5493 kg	3868 kg
Til jord/vann	Uhellsutslipp, olje/kjemikalier	1530 l	342 l

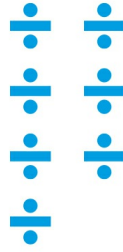
DØDSFALL

0

PERSON-
SKADER

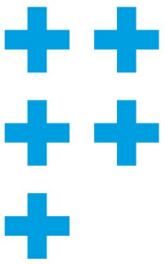
FRAVÆRS-
SKADER

BRANNER

0

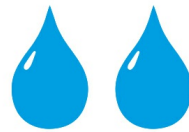
KRITISKE
HENDELSER

GASS-
LEKKASJER

2

UHELLSUTSLIPP,
OLJE/
KJEMIKALIER

UTSLIPP UTOVER
KONSESJONS-
GRENSENE

0

UTSLIPP YTRE
MILJØ TIL LUFT

NO_x 841,7 TONN
CO₂ 1290 KTONN
**FAKLING AV SIKKERHETS-
HENSYN 24,7 KTONN**

UTSLIPP YTRE
MILJØ TIL VANN

171 KG
OLJE
5493 KG
TOC

UTSLIPP YTRE
MILJØ TIL JORD/
VANN

1530 L

Drift av gasstransportsystemet

Leveransene av naturgass fra det norske gasstransportsystemet til Europa i 2016 var 108,56 milliarder Sm³, mot 108,4 milliarder Sm³ i 2015. Gassleveransen i 2016 gjennom det Gassco-opererte systemet er med dette historiens høyeste. Den totale leveransetilgjengeligheten var på 99,71 prosent, mot 99,38 prosent i 2015. Styret er svært godt fornøyd med den høye produksjonstilgjengeligheten og regulariteten som ble oppnådd i hele gasstransportsystemet i 2016.

Skipstrafikken av blant annet flytende våtgass (NGL) fra Kårstø krever nøye koordinering med den daglige gasstransporten for å unngå fulle produktlagre og nedstengning på felt. I 2016 hadde Kårstø 676 skipsanløp uten at det førte til hendelser av betydning for gassleveransene.

GASSTRANSPORT	2016	2015
Leveransetilgjengelighet (%)	99,71	99,38
Kvalitet (%)	99,98	99,98
Gass levert gassterminalene i Europa (milliarder Sm ³)	108,6	108,4
Største leveranse per døgn (millioner Sm ³)	358,3	365,3
Gjennomsnittsenergi (kWh per Sm ³)	10,9	10,91
Totalt volum andre produkter levert ut av gasstransportsystemet (millioner tonn)	10,0	9,64

Transportnettverket har en innebygget fleksibilitet som gjør det mulig å kompensere for driftsforstyrrelser på felt, i prosessanlegg og på stigerørplattformer. Denne fleksibiliteten kan nyttiggjøres gjennom den styringen som ivaretas fra Gasscos døgnbemannede kontrollrom. I takt med at transportsystemet har blitt mer komplekst, med flere feltilknytninger og ulike gasskvaliteter, er det blitt mer krevende å levere nær 100 prosent tilgjengelighet i markedet.

Kostnadene til drift av gasstransportsystemet har blitt redusert de siste årene. De totale driftskostnadene for 2016 ble 3845 millioner kroner, mens driftskostnads målet var 4064 millioner kroner. Kostnadsforbedringer innen driften av gasstransportsystemet bidrar på denne måten til kostnadsreduksjoner og verdiskapning på den norske kontinentalsokkelen.

Utvikling av gassinfrastrukturen

Den nye mottaksterminalen i Emden ble ferdigstilt av prosjektet Gassco Emden Project (GEP) og satt i drift i 2016. Prosjektets totalt kostnad ble om lag 3,6 milliarder kroner, som er godt under opprinnelig kostnadsestimat.

Fjerning av kompresjonsplattformen B11 tilknyttet Norpipe-rørledningen til Tyskland ble sluttført i 2016.

Oppgraderinger av mottaksanlegget på Kalstø, der rørledningene Statpipe, Sleipner Kondensat og Åsgard Transport blir ilandført, ble mekanisk ferdigstilt høsten 2016.

Det er tatt beslutning om oppgradering av brannvanns- og nedblåsingssystemer på Kårstø samt oppgradering av to kjeler. Kostnadsestimatet for disse oppgraderingene er på 859 millioner kroner.

Kapasiteten på Kårstø er i 2016 økt fra 88 til 93,7 MSm³/d. Det vurderes ytterligere utvidelse ettersom etterspørselen fremdeles overstiger den nye kapasiteten. Videre er innløpsfasilitetene til Kvitebjørn-gassrørledningen modifisert. Kapasiteten har økt, og det er lagt ut 32 MSm³/d til reservasjon.

Det pågår to nye undervannstilknytninger til hhv. Zeepipe IIA-rørledningen for Gina Krog-feltet, og til Statpipe-rørledningen for gasseksport fra Johan Sverdrup-feltet til Kårstø.

I Polarled-prosjektet, som består av en rørledning fra Aasta Hansteen-feltet til Nyhamna og modifikasjoner på Nyhamna-prosessanlegget, har Gassco ansvar for driftsforberedelser og fasilitering av den kommersielle prosessen for avklaring av framtidig eierstruktur på Nyhamna og i Polarled. Det pågår arbeid med å forberede Gasscos overtakelse av operatøransvaret for Polarled og Nyhamna i 2017. Som en del av dette arbeidet må eierskapsstruktur for Nyhamna-anlegget og Polarled-rørledningen og tilhørende avtaleregulering avklares. Det ventes at Olje- og energidepartementet vil sende ut et høringsnotat om innlemmelse av Nyhamna og Polarled i tarifforskriften i nær framtid.

Olje- og energidepartementet sendte 30. juni 2016 ut et høringsnotat med forslag til innlemmelse av Vestprosess i tarifforskriften. Vestprosess er et anlegg som behandler NGL fra felt tilknyttet anlegget på Kollsnes og Stureterminalen og splitter NGL i ulike komponenter som enten brukes på Mongstad eller skipes ut derfra. I høringsnotatet er det foreslått at Gassco overtar som operatør for Vestprosess fra 1. januar 2018. Det arbeides med å etablere en transportavtale for Vestprosess og med å forberede operatøroverdragelsen.

Plan for utbygging og drift (PUD) for følgende fem funn ble sendt til Olje- og energidepartementet i 2016: Trestakk, Utgard, Byrding, Dvalin og Oda. Gassco har vurdert transportløsninger for disse for å ivareta beste løsning for norsk sokkel. Gassco har også vurdert gasstransportløsning for gassressursene i Krafla, Skarfjell, Snilehorn og Pil i forbindelse med deres konseptvalg.

Gassco utarbeider analyser og årlige transportplaner der framtidig behov for videreutvikling av transport kapasiteten vurderes på grunnlag av brukernes behov. Planene viser at transportsystemet forventes å bli godt utnyttet de neste ti årene.

I 2016 gjennomførte Gassco mulighetsstudier for skipstransport av CO₂ på oppdrag fra Olje- og energidepartementet. Konseptstudier av CO₂-transport på skip er planlagt gjennomført i 2017. Gassco samarbeider tett med Gassnova i utførelsen av dette arbeidet.

Forskning og utvikling

Gasscos fokusområder innen FoU har vært rørledningsteknologi, prosess- og mottaksanlegg, gasskvalitet og kapasitet, og det ble brukt totalt 65 millioner kroner i 2016.

FoU-strategien som ble vedtatt i 2015, er lagt til grunn for styring av forskningsporteføljen med følgende strategiske områder:

- Fleksibelt transportsystem
- Effektiv integritetsstyring
- Framtidsrettet teknologi
- Energi og klima

Sentrale FoU-aktiviteter i 2016:

- Studie for å redusere kravene til gasskvalitetsspesifikasjonene i oppstrøms rikgassystemer for å møte framtidige volumer.
- Prosjekt for økt levetid av utstyr som fjerner vann fra gassen i mottaksanlegg på Kårstø.
- Prosjekt for levering av teknologi og løsninger for måling av gassmengde og gasskvalitet på havbunnen.
- Robotløsningen «Snake Arm» ble brukt for første gang for innvendig inspeksjon av to trykktanker i revisjonsstansen på Kårstø høsten 2016.

Aksjekapital og aksjonærforhold

Selskapets aksjekapital var 10 millioner kroner per 31. desember 2016, fordelt på 10 000 aksjer. Den norske stat, ved Olje- og energidepartementet, er eier av selskapets aksjer.

Årsresultat og disponeringer

Årsresultatet viser et overskudd på 751.971 kroner. Overskuddet vil bli overført til annen egenkapital, som pr. 31. desember 2016 er 15.248.350 kroner.

Selskapet har fått fritak fra formue- og inntektsskatt etter skattelovens § 2-32 1. ledd. I årsregnskapet består dermed skattekostnaden av kostnadsføring av tidligere balanseført utsatt skattefordel, samt inntektsføring av krav på tilbakebetaling av skatt.

Totalkapitalen pr. 31.12.2016 er 1.484 millioner kroner og pr. samme dato har selskapet likvide midler gjennom bankinnskudd på 339 millioner kroner.

Gassco er innrettet slik at selskapet ikke skal ha vinning eller tap på sin virksomhet. På bakgrunn av dette anses markedsrisiko, likviditetsrisiko og kredittrisiko for å være lave.

I henhold til regnskapsloven § 3-3a bekrefter styret at årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Framtidsutsikter

Gassleveransene fra Norge dekker om lag 25 prosent av det samlede europeiske gassforbruket. Dette er på nivå med de russiske gassleveransene til Europa.

Norsk gass er viktig for Europas energiforsyning og vil fortsatt stå sentralt i Europas forsyningssikkerhet i lang tid framover. Det forventes at Europa i 2035 vil ha behov for gass tilsvarende fire ganger dagens produksjonskapasitet på norsk sokkel for å nå klimamålene man har satt.

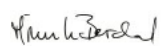
Samtidig som energiforbruket i Europa forventes å øke, må klimapåvirkningen reduseres. Selv om norsk gasstransport har lave klimautslipp i forhold til konkurrentenes, er det viktig å arbeide for å redusere klimaavtrykket og forbedre energiutnyttelsen i alle ledd.

Det forblir viktig å levere norsk naturgass til konkurransedyktige vilkår og med høy regularitet til det europeiske markedet. Gasscos rolle vil være å bidra til maksimering av verdiskapningen på sokkelen gjennom tilrettelegging for kostnadseffektive transportløsninger.

Ifølge Oljedirektoratet er kun en tredjedel av forventede norske gassressurser produsert. Nye prognoser viser et fortsatt høyt leveransenivå på lang sikt, og det forventes at ytterligere en tredjedel av ressursene vil bli produsert de neste 20 årene. Det forventes derfor et årlig leveransenivå på noe under dagens fram mot 2035. Etter 2035 forventes det fortsatt å være en tredjedel igjen å produsere fra norsk sokkel.

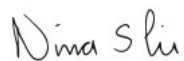
Om lag 80 prosent av de uoppdagede gassressursene forventes å ligge i Norskehavet og Barentshavet. For å opprettholde en langsiktig høy gassproduksjon fra norsk sokkel kreves en videre utbygging av gasstransportssystemet. Første steg er Polarled-rørledningen, som åpner opp et nytt område på norsk sokkel og bidrar til å stimulere til økt leteaktivitet i Norskehavet. Videre er det store forventninger til ressursene i Barentshavet. En samordnet utvikling av Barentshavet vil være viktig for å få etablert en ny transportløsning for området, slik at ressurspotensialet i området realiseres.

Bygnes, 12. juni 2017

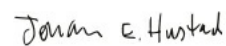
Mimi K. Berdal

Styreleder

Nina Schieldrop Lie

Styremedlem

Johan Einar Hustad

Styremedlem

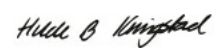
Arvid Grundekjøn

Styremedlem

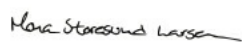
Tor Rasmus Skjærpe

Styremedlem

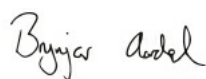
Hilde Berge Kringstad

Styremedlem*

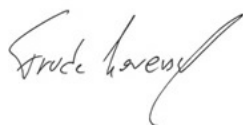
Mona Storesund Larsen

Styremedlem*

Brynjar Aardal

Styremedlem*

Frode Leversund

Administrerende direktør

*Ansattes representant

JAN MAYEN

GASSCOS STYRE

Mimi K. Berdal

Styreleder (født 1959). Berdal har bakgrunn som advokat og driver i dag egen næringsvirksomhet. Tidligere har hun vært juridisk rådgiver hos Total Norge og partner i Arntzen de Besche. Hun innehar også bred erfaring fra styrearbeid og styreledelse i børsnoterte og private virksomheter innen ulike sektorer. Berdal har vært styremedlem siden 2007.

Nina Schieldrop Lie

Styremedlem (født 1962). Lie er utdannet fra NHH og har også en Executive MBA i økonomisk styring og ledelse fra NHH. Hun er seniorrådgiver for DNB Konserninvesteringer og har tidligere vært regionbanksjef med ansvar for DNBs virksomhet i Stavangerregionen og direktør for Accenture Rogaland. Lie har siden 1995 vært finansdirektør i oljesektoren, herunder oljeselskapet Petoro AS, samt Aker Drilling ASA og Navis ASA. Lie har en rekke styreverv innen bl.a. finans-, teknologi- og energisektoren. Lie har vært styremedlem siden 2012.

Johan Einar Hustad

Styremedlem (født 1954). Hustad er professor og prorektor ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) med ansvar for nyskaping. Hustad har vært instituttleder for Institutt for energi- og prosesseteknikk ved NTNU og har hatt flere lederstillinger både ved NTNU og SINTEF. Han har dessuten vært leder for Senter for fornybar energi (NTNU-SINTEF-IFE), nordisk forskningsprofessor for Nordisk energiforskning og gjesteprofessor ved Stanford University (USA). Hustad har vært medlem i en rekke nasjonale og internasjonale komiteer og fagråd. Hustad har vært styremedlem siden 2012.

Arvid Grundekjøn

Styremedlem (født 1955). Grundekjøn er advokat og siviløkonom fra NHH med PMD executive program fra Harvard Business School. Han har vært konsernsjef i Awillhelmsen-konsernet og har erfaring som styreleder i private og børsnoterte selskaper i flere land, bl.a. i Statkraft, Norwegian Property, Creati Estate, Infima, Qva Data BV, og Gildhall. Han er nå privatinvestor med en del styreoppdrag. Grundekjøn har vært styremedlem siden 2016.

Tor Rasmus Skjærpe

Styremedlem (født 1950). Skjærpe er utdannet petroleumsingeniør fra NTNU og er i dag konsulent og leverer rådgivning innen olje og gass. Han var i perioden 2014–2016 ansatt i konsultentselskapet Proactima, hvor han leverte konsulenttjenester innenfor ledelse og risiko- og styringssystemer. Han har tidligere hatt ulike lederstillinger både i Petoro og Norsk Hydro innenfor drift, teknologi, lisensstyring og strategi. Skjærpe har vært styremedlem siden 2016.

Hilde Berge Kringstad

Styremedlem, ansattes representant (født 1977). Kringstad er senioringeniør innen kapasitetsadministrasjon i Gassco AS, og er leder for arbeidstakerorganisasjonen NITO i Gassco. Hilde Berge Kringstad har vært styremedlem siden 2014.

Mona Storesund Larsen

Styremedlem, ansattes representant (født 1983). Larsen er senior økonomikonsulent i Gassco AS, og er leder for arbeidstakerorganisasjonen Industri Energi (IE) i Gassco. Mona Storesund Larsen har vært styremedlem siden 2016.

Brynjar Aardal

Styremedlem, ansattes representant (født 1981). Aardal er overingeniør i Gassco AS, og er leder for arbeidstakerorganisasjonen Tekna i Gassco. Brynjar Aardal har vært styremedlem siden 2016.

3 EIERSTYRING

Styrets redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Styrende organer i Gassco er generalforsamlingen, styret, administrerende direktør og ledergruppen. De ulike organenes roller og ansvar er på øverste nivå definert gjennom lover, forskrifter, avtaler og vedtekter for Gassco AS.

Eierstyringen og selskapsledelsen i Gassco samsvarer med «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse» på relevante punkter. Siden Gassco ikke er et børsnotert selskap, men et 100 prosent statseid aksjeselskap som ikke har som formål å generere overskudd og inntekter for aksjonæren, er forhold knyttet til selskapskapital og utbytte, likebehandling av aksjeeiere, fri omsettelighet av selskapets aksjer, generalforsamling, valgkomité og selskapsovertakelse ikke relevante og derfor ikke omtalt.

Eierstyring og selskapsledelse i Gassco er de samlede styrings- og kontrollsystemene som skal sikre ivaretagelse av interessene til eieren, ansatte, brukere og eiere av gasstransportssystemet. Eierstyringen skal videre sikre at Gassco driver på en sikker, effektiv, bærekraftig, etisk og sosialt ansvarlig måte.

Gasscos visjon

«Gassco – securing energy supply».

Gasscos verdigrunnlag

«Gassco – on TRACK»

T – Transparent (Transparent)

R – Respektfull (Respectful)

A – Ansvarlig (Accountable)

C – Utfordrende (Challenging)

K – Kunnskapsrik (Knowledgeable)

Gascos virksomhet

Selskapets formål beskrevet i selskapets vedtekter er å drive transportsystemer for naturgass på og fra norsk kontinentalsokkel, herunder rørledninger, plattformer, prosessanlegg og gassterminaler, enten selv eller gjennom deltakelse i eller sammen med andre selskaper, og virksomhet i tilknytning til dette. Selskapet opererer et omfattende gasstransportsystem som er bygget opp gjennom 40 år. Eiere og brukere av gasstransportsystemene er i hovedsak større globale aktører i olje- og gassbransjen og store investeringsselskaper.

Gassco er utpekt av Olje- og energidepartementet til å ha ansvaret for driften av oppstrøms gassrørledningsnett i henhold til petroleumsløven § 4-9.

Gassco har to primære roller, det alminnelige operatørskapet og det særskilte operatørskapet.

Det alminnelige operatørskapet omfatter anleggsstyring, lisensadministrasjon og prosjektutvikling. En viktig del av anleggsstyringen er å påse at aktiviteten blir utført slik at kravene til helse, miljø og sikkerhet blir oppfylt. Som alminnelig operatør har Gassco ansvaret for drift og vedlikehold av gasstransportsystemene Gassled, Zeepipe Terminal, Dunkerque Terminal DA, Haltenpipe, Valemon Rich Gas Pipeline, Utsira High Gas Pipe og Knarr Gas Pipe. Gassco er underlagt eiernes instruksjonsmyndighet gjennom operatøravtalene. Hvert interessentskap har en styringskomite (MC), som kan opprette underkomiteer, så som driftskomite (OC) og prosjektkomite (PC). Disse kan gis mandater etter behov.

Gassco har inngått avtaler om kjøp av driftstjenester. Leverandørene av driftstjenestene utfører arbeid på deler av transportsystemet på vegne av Gassco. Selskapet har avtaler med Statoil og North Sea Midstream Partners for denne type tjenester.

Med særskilt operatørskap menes offentlig myndighetsutøvelse av oppgaver gitt Gassco med hjemmel i petroleumsløven og petroleumsforskriften kapittel 9. Denne virksomheten er unntatt transportsystemeierens instruksjonsmyndighet. Det særskilte operatørskapet omfatter systemdrift, kapasitetsadministrasjon og infrastrukturutvikling.

Systemdrift er planlegging, overvåking, koordinering, styring og oppfølging av produktstrømmene fra feltene gjennom det integrerte transportnettverket til gassterminalene.

Kapasitetsadministrasjon er fastsettelse av fysisk kapasitet i rørledningssystemet og tildeling av transportkapasitet i rørsystemene. Tildeling av transportkapasitet innebærer inngåelse av transportavtaler på vegne av eierne.

Infrastrukturutvikling omfatter blant annet studier og utviklingsprosjekter i det norske gassrørledningsnett. Gassco skal vurdere videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett med sikte på å oppnå helhetlige transportløsninger for petroleumssektoren. I denne sammenhengen arbeider Gassco dels med grunnlag i midler innbetalt av skiperne gjennom tariffen, jf. tarifforskriften § 4 (vi), og dels med grunnlag i finansiering fra investorgrupper som ønsker et infrastrukturutviklingsprosjekt nærmere utredet.

Infrastructure Advisory Board (IAB), Operating Forum og NGL Forum er opprettet for å ivareta brukernes interesser og skal bl.a. behandle arbeidsprogram og budsjett for det særskilte operatørskapet. IAB er en arena der eiere og brukere kan diskutere relevante problemstillinger vedrørende drift og strategiske temaer knyttet til videreutvikling av infrastrukturen.

Gascos strategiske mål

- Sikker, pålitelig og effektiv drift - 24/7
- Redusere klimapåvirkningen gjennom bærekraftig drift og forretningsutvikling
- Opprettholde høy norsk gasseksport ut over 2030
- Effektiv organisering av infrastrukturen på norsk sokkel

Generalforsamling

Generalforsamlingen er selskapets øverste organ. Olje- og energiministeren utgjør generalforsamlingen og har forvalteransvaret for statens eierinteresser i selskapet. Ordinær generalforsamling holdes i Oslo eller på Karmøy hvert år innen utgangen av juni.

Generalforsamlingen godkjenner resultatregnskap og balanse, fastsetter anvendelse av årsoverskudd/-underskudd, velger selskapets revisor og fastsetter revisors honorar. I tillegg velger den styremedlemmer og sørger for at styret totalt sett har riktig og tilstrekkelig kompetanse og kapasitet, og at det preges av mangfold. I 2016 var 40 prosent av styremedlemmene valgt av generalforsamlingen kvinner. På generalforsamlingen deltar eier, styret, administrerende direktør og revisor. I Olje- og energidepartementet har olje- og gassavdelingen det daglige ansvaret for oppfølgingen av Gassco.

Bedriftsforsamling og styre

Bedriftsforsamling

I henhold til aksjeloven skal det velges en bedriftsforsamling i selskaper med over 200 ansatte. Det er imidlertid etablert en avtale med de ansatte om at det ikke skal opprettes en bedriftsforsamling. De ansatte har i stedet valgt ett ekstra styremedlem.

Styre

Styret i Gassco består av åtte medlemmer, hvorav fem er valgt av generalforsamlingen og tre er representanter for de ansatte. Alle styremedlemmer som velges av generalforsamlingen, er uavhengige av selskapets daglige ledelse og vesentlige forretningsforbindelser. Ingen av styremedlemmene som er valgt av generalforsamlingen, har særskilte oppgaver for selskapet i tillegg til styrevervet. Det velges ikke vararepresentanter for disse styremedlemmene. De har heller ikke pensjonsordning eller avtale om etterlønn. Ingen av styremedlemmene eier aksjer i selskapet. Styremedlemmene velges for inntil to år om gangen. Kontinuitet i styret sikres ved at nye styremedlemmer gis en grundig orientering om selskapets historie, status og utfordringer. Nye styremedlemmer må ved tiltredelse

signere villighetserklæring og konfidensialitetserklæring og bekrefte at de har gjennomgått vedtektene, de etiske retningslinjene, prosedyren for samfunnsansvar, instruksen for styret og kompensasjonsutvalget og administrerende direktør samt fullmaktsmatrisen for selskapet.

Administrerende direktør er ikke medlem av styret. Prokura er gitt administrerende direktør og terminalsjefene i Tyskland, Belgia/Frankrike og Storbritannia.

Styrets arbeid

Styret sørger for forsvarlig organisering av virksomheten. Styret har ansvar for å etablere kontrollsystemer og sikre at virksomheten drives i samsvar med selskapets verdigrunnlag og retningslinjer for etikk og samfunnsansvar.

Styret vektlegger habilitet, og at styremedlemmer og administrasjon innehar relevant bredde- og dybdekompetanse tilpasset selskapets utfordringer og den virksomheten selskapet har ansvaret for. Styret ansetter administrerende direktør og etablerer instruks for styret og administrerende direktør.

Styret beslutter strategi, prestasjonsindikatorer, budsjett, regnskap og andre viktige saker basert på forslag fra administrerende direktør, som har ansvar for den daglige driften. Styret kan også sette saker for beslutning eller orientering på styrets agenda etter eget initiativ.

Styret har vanligvis mellom fem og åtte styremøter, samt én strategisamling per år. I tillegg holdes styret orientert om virksomheten gjennom jevnlig rapportering utenom møtene. Det er opprettet en egen portal for informasjon til styret. Styrelederen kan kalle sammen til ekstra møter ved behov.

Styret hadde fem møter i 2016 og ett styreseminar. Frammøteprosenten var 90 prosent.

Det er utarbeidet en beslutningsmatrise og en plankalender for styret, som slår fast hvilken rolle styret har i de forskjellige sakene. Styret evaluerer sitt arbeid og sin kompetanse årlig.

Kompensasjonsutvalg

Styret har opprettet et kompensasjonsutvalg. Utvalgets rolle er å forberede saker for styret som omhandler ansettelsesvilkår for administrerende direktør, rammer og prinsipper for ansettelsesvilkår for øvrige ansatte (inkludert bonusordninger) og andre forhold som angår avlønning, tilleggssytelser, insentivmodeller og pensjonsvilkår i selskapet. Utvalget består av tre styremedlemmer som er oppnevnt av generalforsamlingen. Utvalget ledes av styrelederen eller et annet utvalgsmedlem utpekt av styret. Det er utarbeidet instruks for kompensasjonsutvalgets oppnevning og arbeid, som er vedtatt av styret.

Revisjonsutvalg

Styret har etter en vurdering konkludert med at det ikke er behov for å opprette et revisjonsutvalg. Selskapet er gjenstand for kontroller og systemrevisjoner fra uavhengige parter utover det som er vanlig for et aksjeselskap. Rapporter og tilbakemeldinger fra slike revisjoner kommuniseres til styret på løpende basis. Styret har en særskilt gjennomgang med ekstern revisor i forbindelse med den årlige revisjonen.

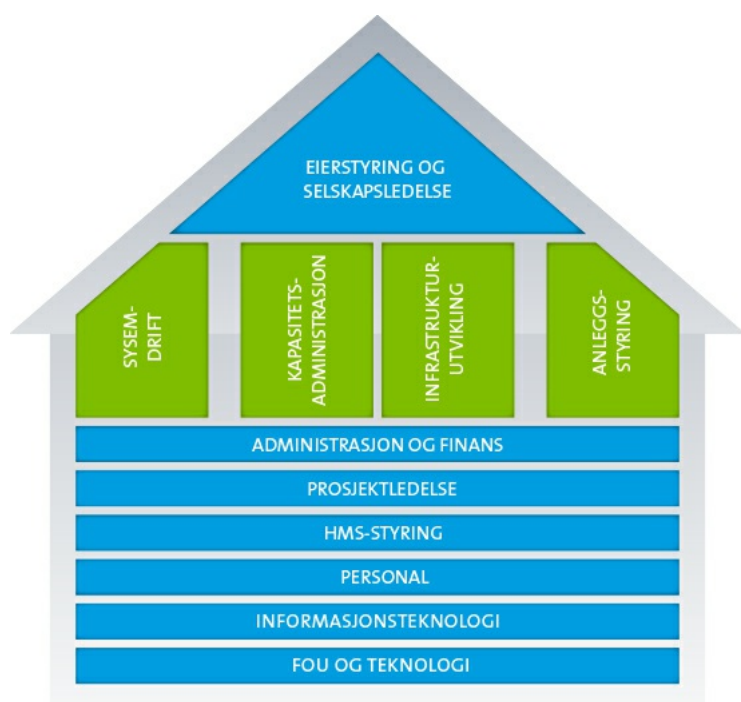
Risikostyring og intern kontroll

Styring og kontroll utøves gjennom ulike prosesser som involverer et eller flere av selskapets organer. Aksjonærens styring og kontroll av virksomheten skjer gjennom eiermøter og generalforsamlinger. Styret påser at selskapet drives i henhold til strategi og mål, gjennom styremøter og gjennom periodiske rapporteringer fra selskapet. Styret i Gassco arbeider for å ivareta eierens interesser, og har i tillegg ansvar overfor ansatte, myndigheter, kunder/skipere, infrastruktureiere, leverandører og andre interessenter. De styringsprinsippene som er etablert, skal sikre god ledelse og kontroll av virksomheten. Styringsprinsippene i selskapet tilpasses løpende for å sikre at selskapet opererer i overensstemmelse med det juridiske rammeverket. Styringssystemet gjennomgås årlig av styret.

Gassco er i tillegg underlagt styring og kontroll av infrastruktureierne i interessentskap der Gassco utøver operatørfunksjoner. Gasscos styringsstruktur bygger på etablerte og kommuniserte mål, strategier og verdivalg, herunder etiske regler.

Gasscos ledelse, som består av en ledergruppe på syv personer, følger regelmessig opp at virksomheten drives i samsvar med selskapets strategi. Relevante myndigheter, brukere og eiere av gasstransportssystemene gjennomfører også regelmessige revisjoner og tilsyn av Gasscos operatørskap og tilhørende aktiviteter og styringssystemer. Administrerende direktør har ansvar for at ledelsen gjennomgår styringssystemet to ganger per år.

Styringshåndboken, inklusive de underordnede prosedyrene, beskriver selskapets eierstyring og selskapsledelse. Gassco har utviklet en styringsmodell som samler og systematiserer alle selskapets prosesser. Selskapets oppgaver og roller er avledet fra de overordnede målene, prinsippene og rammedokumentene for Gasscos virke.

Gasscos styringsmodell har tre nivåer. Det øverste nivået består av prosessgruppen eierstyring og selskapsledelse. Det andre nivået består av fire prosessgrupper knyttet til selskapets oppgaver innenfor det særskilte og det alminnelige operatørskapet. Det tredje nivået består av seks grupper stabs- og støtteprosesser.

Prosessgruppen eierstyring og selskapsledelse omfatter for det første prosesser for eiernes (dvs. departementets og styrets) kontroll med selskapet. For det andre omfatter den prosesser for ledelsen av selskapet, herunder utarbeidelse av styringshåndbok, transportplan og «budget and business plan», fastsettelse av strategier og nøkkelindikatorer (KPI-er), budsjetterings- og beslutningsprosesser, og viktige prosesser innen kvalitetssikring.

Inn under kvalitetssikring faller bl.a. risikostyring, kontrollmekanismer (som revisjon og egenkontroll), samsvarsmåling, kundeundersøkelser og avvikshåndtering.

Det er etablert fullmaktsmatriser og en beslutningsmatrise som viser beslutningsprosessen for viktige saker, hvem som fatter endelig beslutning, og beslutningstakerens fullmakt.

Mandater for de ulike interessentskapene og komiteene i hvert enkelt interessentskap er etablert og godkjent av eierselskapene, og en egen verifikasjonsprosess for prosjekter er etablert og godkjent.

Brukerforaene – Infrastructure Advisory Board (IAB), Operating Forum, NGL Forum og NCS Gas Infrastructure Forum – er etablert med deltakere fra relevante selskaper. Deltakerne i disse foraene er rettighetshaverne på sokkelen og kvalifiserte skipere. Gassco evaluerer kontinuerlig om de etablerte brukerforaene fungerer etter hensikten. Selv om de formelle beslutningene foretas enten av eierne av gassinfrastrukturen eller av deltakerne i konkrete infrastrukturutviklingsprosjekter, sørger arbeidsprosessene for reell skiperinnflytelse i forkant av beslutningene.

Sikkerhet og kvalitetsavdelingen (SQ) er hovedansvarlig for Gasscos tilsynsvirksomhet og utarbeider årlige tilsynsprogrammer. Denne enheten gjennomfører interne revisjoner og revisjoner av leverandører av driftstjenester. I enhetene og prosjektene i Gassco utføres det i tillegg andre typer interne og eksterne tilsyn/verifikasjoner. Dette bidrar til at virksomheten drives i henhold til lover, forskrifter, interne krav og leverandørenes egne interne krav.

Resultatene fra tilsynsvirksomheten benyttes til kontinuerlig forbedring og til videreutvikling av Gasscos styringssystem.

Den overordnede styringen og kontrollen med etterlevelse og implementering av forbedringer i styringssystemet ivaretas av SQ-avdelingen.

Etikk og samfunnsansvar

Gassco har skriftlige etiske retningslinjer for alle ansatte og konsulenter. Ved tiltredelsen får alle en innføring i Gasscos etiske regelverk og verdivalg, og alt personell blir jevnlig oppdatert på området. Selskapet har utarbeidet egne retningslinjer for bruk av IT, der bedriften og de ansattes rettigheter og plikter er beskrevet.

Gassco driver sin virksomhet i henhold til prinsippene for godt samfunnsansvar. Dette framgår av selskapets styrende dokumentasjon gjennom prosedyren «Management of Corporate Social Responsibility (CSR)». Videre er arbeidet med samfunnsansvar forankret i styret i Gassco.

CSR er en integrert del av selskapets organisasjonskultur, strategi, operasjonelle aktiviteter og etiske adferd overfor omgivelsene. Gjennom CSR tar Gassco som selskap ansvar for sine aktiviteter, herunder hvordan aktivitetene påvirker ulike samfunnsaktører. Gassco utøver sitt samfunnsansvar blant annet gjennom støtte til lag og organisasjoner i regionen der selskapet har hovedkontor, og i andre

lokalsamfunn der Gassco utøver virksomhet.

- › En allmenn respekt for menneskerettighetene er en integrert del av Gasscos verdigrunnlag, tidligere omtalt som TRACK. Selskapets etiske retningslinjer er i tråd med FNs «Global Compact» og OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper og støtter opp om Gasscos verdigrunnlag. De etiske retningslinjene er en del av Gasscos styrende dokumentasjon.

Styringsverktøy

Styret og administrerende direktør benytter blant annet strategisk planlegging, budsjettering, periodisk finansiell og operativ rapportering, og egne prosesser for systematisk risikostyring av virksomheten. Oppfølging og kontroll skjer blant annet gjennom månedlig operasjonell og finansiell rapportering av utvikling og status for selskapet og alle forretningsområdene. Balansert målstyring benyttes som styringsverktøy i forretningsområdene.

Risikostyring

Risikostyring er en sentral del av Gasscos styringsprosesser og anvendes i hele virksomheten, i beslutningsprosesser og utbyggingsprosjekter. Risikoer med storulykkepotensial blir viet særskilt oppmerksomhet og danner grunnlaget for workshops om storulykkerisiko i henhold til bransjestandard. I tillegg gjennomføres det, i forbindelse med drift av alle operasjonelle anlegg, oppdatering av kvantitative risikoanalyser, der risikoer vurderes opp mot etablerte akseptkriterier. I 2016 ble det igangsatt et arbeid for å revidere risikostyringsmetodikk og verktøy. Resultatet fra dette arbeidet vil bli implementert i organisasjonen i løpet av 2017. En egen risikokomiteé er opprettet som skal bidra til helhetlig risikoforståelse og fungere som en uavhengig rådgiver for selskapets ledelse innenfor risikostyring.

Godtgjørelser til styret

Generalforsamlingen fastsetter godtgjørelsen til styret, og denne er uavhengig av resultatoppnåelse.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret fastsetter godtgjørelsen til administrerende direktør inklusive bonusutbetaling i henhold til retningslinjer fra generalforsamlingen. Administrerende direktør fastsetter godtgjørelser til de andre medlemmene av selskapets ledelse i henhold til retningslinjer fra styret. Godtgjørelse til styret og administrerende direktør framgår av note 3 i regnskapet. Lederlønnserklæringen legges fram som egen sak til generalforsamlingen.

Resultatbasert lønn

Styret står for den overordnede evalueringen av selskapets utvikling i lys av gitte mål. Selskapet har en generell prestasjonskontrakt, som gir mulighet for en bonusutbetaling på inntil 10 prosent av grunnlønnen årlig til alle ansatte avhengig av graden av måloppnåelse.

I styrets erklæring om lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, jf. note 3 i regnskapet, er det redegjort for godtgjørelse til ledende ansatte og politikken for selskapets betingelser, herunder bonusordning. Styrets erklæring behandles av generalforsamlingen.

Informasjon og kommunikasjon

Styret i Gassco har fastlagt en kommunikasjonsstrategi som sikrer at det er åpen dialog både internt og eksternt, slik at selskapets ansatte og øvrige interessegrupper får god informasjon om selskapets forretningsvirksomhet.

Pressemeldinger og årsrapport legges ut på selskapets nettside.

Informasjon til skiperne blir gjort tilgjengelig i Gasscos bookingsystem, i Origo og i brukerforum.

I tillegg brukes License to Share (L2S) som kommunikasjonsmedium overfor infrastruktureierne og skiperne, mens Authorityweb benyttes overfor myndighetene.

Sanntidsinformasjon og informasjon om planlagte og uforutsette nedstengninger blir gjort tilgjengelig på Gasscos hjemmeside.

Revisjon

Gassco har skiftet ekstern revisor til PricewaterhouseCoopers (PwC) etter 15 år med Deloitte. Grunnen til dette skiftet var at styret og generalforsamlingen etter så mange år med samme revisor ønsket å sette tjenesten ut på nytt anbud, og da vant PwC. Revisors honorar fastsettes av generalforsamlingen. Revisor deltar på styremøtet når regnskapet behandles. Styret har i tillegg et eget årlig møte med revisor.

4 ÅRSREGNSKAP

RESULTATREGNSKAP

Note	Beløp i 1000 NOK	2016	2015
	DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER		
2	Sum driftsinntekter	0	0
2,3,4	Sum driftskostnader	0	0
	FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER		
	Annen renteinntekt	0	219
	Resultat av finansposter	0	219
	Resultat før skattekostnad	0	219
10	Skattekostnad på ordinært resultat	-752	1 673
	Ordinært resultat	752	-1 454
	Årsresultat	752	-1 454
	Overføringer:		
	Avsatt til / dekket av annen egenkapital	752	-1 454
	Sum overføringer	752	-1 454

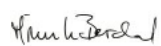

BALANSE

Note	Beløp i 1000 NOK	Pr. 31.12.2016	Pr. 31.12.2015
	EIENDELER		
	IMMATERIELLE EIENDELER		
10	Utsatt skattefordel	-	18 653
	Sum immaterielle eiendeler	-	18 653
	ANLEGGSMIDLER		
4	Tomter, bygninger o.a fast eiendom	29 852	23 985
4	Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	148 150	138 808
	Sum varige driftsmidler	178 001	162 793
	ANDRE LANGSIKTIGE FORDRINGER		
3,9	Andre fordringer	330 222	483 452
	Sum andre langsiktige fordringer	330 222	483 452
	SUM ANLEGGSMIDLER	508 223	664 898
	OMLØPSMIDLER		
	FORDRINGER		
6	Kundefordringer	51 847	68 800
5,10	Andre fordringer	585 241	3 135
	Sum fordringer	637 088	71 935
11	Bankinnskudd, kontanter og lignende	338 812	414 166
	SUM OMLØPSMIDLER	975 900	486 101
	SUM EIENDELER	1 484 123	1 150 999

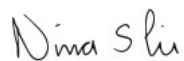
Note	Beløp i 1000 NOK	Pr. 31.12.2016	Pr. 31.12.2015
	EGENKAPITAL OG GJELD		
	INNSKUTT EGENKAPITAL		
7	Aksjekapital	10 000	10 000
	Sum innskutt egenkapital	10 000	10 000
	OPPTJENT EGENKAPITAL		
8	Annen egenkapital	5 248	4 496
	Sum opptjent egenkapital	5 248	4 496
	SUM EGENKAPITAL	15 248	14 496
	GJELD		
	Avsetning for forpliktelser		
9	Pensjonsforpliktelser	526 844	510 649
	Sum avsetning for forpliktelser	526 844	510 649
	Langsiktig gjeld		
5, 12	Annen langsiktig gjeld	104 200	119 205
	Sum langsiktig gjeld	104 200	119 205
	Kortsiktig gjeld		
6	Leverandørgjeld	540 941	260 616
10	Betalbar skatt	0	3 963
11	Skyldige offentlige avgifter	151 312	38 607
5	Annen kortsiktig gjeld	145 577	203 463
	Sum kortsiktig gjeld	837 830	506 649
	SUM GJELD	1 468 874	1 136 503
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	1 484 123	1 150 999

Bygnes, 12. juni 2017

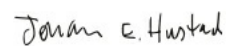
Mimi K. Berdal

Styreleder

Nina Schieldrop Lie

Styremedlem

Johan Einar Hustad

Styremedlem

Arvid Grundekjøn

Styremedlem

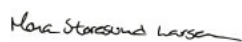
Tor Rasmus Skjærpe

Styremedlem

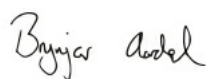
Hilde Berge Kringstad

Styremedlem*

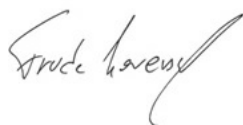
Mona Storesund Larsen

Styremedlem*

Brynjar Aardal

Styremedlem*

Frode Leversund

Administrerende direktør

*Ansattes representant

KONTANTSTRØMSOPPSTILLING

Note	Beløp i 1000 NOK	2016	2015
	KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
	Ordinært resultat før skatt	0	219
4	Avskrivninger	37 561	34 806
10	Betalt skatt	-3 963	-7 348
	Endring i kundefordringer	16 952	25 610
5	Endring i andre kortsiktige fordringer	-562 701	-65 917
	Endring i langsiktige fordringer	153 231	233 392
	Endring i leverandørgjeld	280 325	-3 380
	Endring i langsiktige forpliktelser	16 195	-219 780
5	Endring i annen kortsiktig gjeld	54 820	-39 872
5	Endring i annen langsiktig gjeld	-15 005	119 205
	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-22 585	76 937

KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Netto tilgang/avgang anleggsmidler	-52 769	-44 430
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-52 769	-44 430
KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Nedbetaling langsiktig gjeld	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0
Netto endring i kontanter og -ekvivalenter	-75 354	32 506
Beholdning av kontanter og -ekvivalenter pr. 1.1	414 166	381 660
Beholdning av kontanter og -ekvivalenter pr. 31.12	338 812	414 166

NOTER

Note 1. Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge.

Beskrivelse av selskapets virksomhet

Gassco AS ble stiftet 14. mai 2001 og er et selskap heleid av den norske stat. Selskapet har ansvaret for transport av gass fra den norske kontinentalsokkel til Europa. Gassco sitt hovedkontor ligger på Bygnes, og i tillegg har selskapet filialer i Tyskland, Belgia, Frankrike og England.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost med fradrag for planmessige avskrivninger. Dersom virkelig verdi av anleggsmidler er lavere enn balanseført verdi og verdifallet forventes ikke å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives lineært over den økonomiske levetiden.

Omløpsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Annen langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

Selskapet har fra 2016 endret prinsipp for presentasjon av poster knyttet til alminnelig operatørskap; fra nettoføring til bruttoføring i balansen. Dette innebærer at man presenterer bruttotall knyttet til mellomværende med 3 parter knyttet til selskapets operatør virksomhet. I all hovedsak relaterer dette seg til leverandørgjeld og merverdiavgift som ligger i joint venturene, og som tidligere lå klassifisert som mellomværender mot joint ventures.

Omregning av utenlandsk valuta

Regnskapene til de utenlandske filialene utarbeides i den valuta filialen primært benytter i sin virksomhet (EUR, GBP).

Ved omregning av balansen fra utenlandsk valuta til norske kroner benyttes valutakursen pr. 31 desember, mens resultatregnskapet omregnes til gjennomsnittlige kurser.

Fordringer

Fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Bankinnskudd, kontanter o.l.

Bankinnskudd, kontanter o.l. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Pensjoner

Selskapet har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringselskap, med unntak av AFP-ordningen og en lukket ordning for pensjonsytelser over 12 G. Selskapet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner.

Innskuddsplaner. Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Ytelsesplaner. En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til forsikringselskap), justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Skatter

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes med aktuell skattesats på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen.

Selskapet har i 2017 anmodet om at selskapet må anses å være fritatt for skatteplikt etter skatteloven § 2-32 1-ledd. Selskapet har mottatt skattekontorets vedtak om at selskapet er fritatt for formues- og inntektsskatt etter skatteloven § 2-32 første ledd for inntektsårene 2012-2015. Basert på vedtaket så må selskapet løpende vurdere om det foreligger "økonomisk virksomhet" som medfører skatteplikt etter skatteloven § 2-32 annet ledd.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Note 2. Selskapets inntekter og kostnader

Gasscos primære roller kan defineres som utøvelse av særskilt operatørskap og alminnelig operatørskap.

Med særskilt operatørskap menes utøvelse av oppgaver tillagt Gassco i medhold av petroleumsloven og tilhørende forskrifter. Det særskilte operatørskapet er knyttet til systemdrift, kapasitetsadministrasjon og infrastrukturutvikling. Med alminnelig operatørskap menes styring av prosessanlegg, rørledninger, plattformer og gassterminaler i henhold til petroleumslovens krav om operatøransvar.

Disse oppgavene er også regulert i operatøravtalen med interessentskapene Gassled, Haltenpipe, Zeepipe Terminal, Dunkerque Terminal, Valemon Rich Gas Pipeline, Knarr Gas Pipeline og Utsira High Gas Pipeline som er eiere av infrastrukturen for transport av gass fra norsk kontinentalsokkel.

I tillegg utfører Gassco en rekke utredningsoppgaver for ulike myndigheter og aktører på norsk sokkel.

Gassco skal ikke ha tap eller vinning ved sin virksomhet. Alle Gasscos utgifter skal derfor dekkes av henholdsvis lisenseierne for det som er knyttet til den ordinære operatørvirksomheten og av skiperne av gass for det som er knyttet til det særskilte operatørskapet. Andre oppgaver skal finansieres av den part som bestiller oppdraget.

Aktivitetene anses dermed utøvd på vegne av oppdragsgiverne og for deres regning og risiko og kostnadene vedrørende Gasscos ulike oppdrag resultatføres dermed ikke i regnskapet til Gassco AS.

En slik "netto presentasjon" er i samsvar med praksis hos andre operatører der utgiftene ved operatørvirksomheten blir fordelt blant eierne.

"Netto presentasjonen" gir imidlertid svært begrenset informasjon om Gasscos totale aktiviteter og ansvarsområde. Gassco sitt resultat før finansposter er derfor her presentert etter bruttometoden :

Resultatregnskap

Note	Beløp i 1000 NOK	2016	2015
	DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER		
	Alminnelig operatørskap	6 446 880	7 775 065
	Særskilt operatørskap	357 793	306 556
	Andre oppdrag	534 932	604 004
	Sum driftsinntekter	7 339 605	8 685 625
3	Personalkostnader	530 722	532 832
4	Avskrivninger driftsmidler Gassco	37 561	34 806
	Andre kostnader	6 771 322	8 117 987
	Sum driftskostnader	7 339 605	8 685 625
	FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER		
	Annen renteinntekt	0	219
	Resultat av finansposter	0	219
	RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	0	219
10	Skattekostnad på ordinært resultat	-752	1 673
	ORDINÆRT RESULTAT	752	-1 454
	ÅRSOVERSKUDD	752	-1 454

Tariffinntekter

Gassco er også ansvarlig for å administrere kapasiteten som til enhver tid finnes i rørnettet og behandlingsanleggene. På vegne av eierne av transportsystemene fakturerer Gassco alle skiperne på norsk sokkel for den bestilte kapasitet i henhold til gjeldende tariff. Innbetalte tariffen fra skiperne overføres uten opphold til eierne av transportsystemet.

Beløp i 1000 NOK	2016	2015
TOTALE TARIFFINNEKTER	27 377 312	26 971 169

Note 3. Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm

Beløp i 1000 NOK

LØNNSKOSTNAD	2016	2015
Lønn	367 261	368 450
Folketrygdavgift	65 934	67 858
Pensjonskostnader (se note 9)	80 698	81 586
Andre ytelser	16 829	14 938
Sum	530 722	532 832

ANTALL ÅRSVERK SYSSELSATT	349	355
----------------------------------	-----	-----

Ytelser til ledende ansatte i 2016

Beløp i 1000 NOK

Etternavn, fornavn		Fastlønn 1)	Bonus 2)	Naturalytelser 3)	Pensjon 4)	Total	Lån
Leversund, Frode	Administrerende direktør	3 030	80	29	183	3 322	-
Alcock, Jonathan Peter	Direktør Anleggsstyring	1 709	115	30	942	2 796	570
Rossebø, Øystein Høyvik	Direktør Utvikling og Innovasjon	1 418	77	31	176	1 702	460
Kaste, Kristin Kinn	Direktør Systemdrift	1 418	88	27	186	1 719	97
Voll, Ingolf Kornelius	Personaldirektør	1 406	96	32	613	2 147	590
Storesund, Inghild	Direktør økonomi og Forbedring	1 305	86	23	183	1 597	350
Viksund, Randi I.	Direktør HMS&K	1 305	88	34	192	1 619	392

1) Grunnlønn + fast overtidsgodtgjørelse i 2016

2) Bonus utbetalt i 2016 på grunnlag av resultatene i 2015

3) Telefon, bredbånd, forsikring mv.

4) Pensjonspremie og avsetning for 2016

Beløp i 1000 NOK

Ytelser til styret i 2016		Lønn/Honorar
Styret		1 809

Beløp i 1000 NOK

Lån og sikkerhetsstillelse til fordel for:	Lån	Sikkerhetsstillelse
Ansatte	73 573	0

Lederlønnserklæring for Gasscos ledergruppe til årsberetningen for 2016

Lederlønnsprinsippene tar utgangspunkt i at Gassco skal kunne tiltrekke og beholde medarbeidere med den kunnskap og erfaring som bedriften etterspør. Gasscos viktigste forretningsmessige omgivelser er olje- og gassbransjen i Norge. I forhold til disse skal vi ha konkurransedyktige betingelser, men ikke være lønnsledende.

Lederlønnen skal være i samsvar med lov- og retningslinjer samt god eierstyring og selskapsledelse. Lønnsnivået skal være rettferdig og ikke-diskriminerende basert på stillingens ansvar og myndighet samt den enkeltes prestasjoner. Iht. retningslinjer for styret fastsetter styret lønn og øvrige vilkår for administrerende direktør, mens denne fastsetter lønn og godtgjørelser til ledergruppen forøvrig. Det er opprettet et kompensasjonsutvalg bestående av styreleder, og to styremedlemmer. Personaldirektør er utvalgets sekretariat. Kompensasjonsutvalget er saksforberedende i forhold til styret og skal bistå styret i arbeidet med ansettelsesvilkår for administrerende direktør, samt rammer og prinsipper for ansettelsesvilkår for øvrige ansatte, inkludert bonusordninger.

Gasscos belønningssystem består av fastlønn, bonus, pensjons- og forsikringsordninger og andre ytelser. Ingen i Gassco har avtale om etterlønn eller sluttvederlag.

Bonusordningen kan gi inntil 10% bonus hvis avtalte mål oppnås. Målene består av en felles prestasjonskontrakt for alle ansatte i Gassco.

Pensjons- og forsikringsordningene for ledergruppen er de samme som for øvrige ansatte i Gassco.

Personalforsikringene har dekning for varig mén, varig ervervsuførhet og død. Det er også tegnet en helårs reiseforsikring som gjelder både tjeneste- og fritidsreiser.

Andre ytelser er naturalytelser som fri telefon, bredbånd og personalforsikringer. Gassco har også en ordning for alle ansatte med rentefritt lån på inntil 600 000 med nedbetalingstid på 12 år.

Pr 1.1.2016 innførte Gassco en innskuddsordning med satser på 7 prosent og 25,1 prosent. Samtidig ble ordningen for pensjon for lønn over 12G avviklet. Den tidligere ytelsesordningen blir videreført for ansatte som har 15 år eller mindre igjen til fylte 67. Gasscos pensjonsordning ble med dette lagt om og tilpasset ny Folketrygd og ny AFP samt retningslinjer fra myndighetene for lønn og andre ytelser til ledende ansatte i statlige selskap.

Gassco har brukt tidligpensjon som virkemiddel for å tilpasse bemanningen til et lavere aktivitetsnivå i forbindelse med nedgangen i olje- og gassvirksomheten. Noen har gått av med tidligpensjon i 2016, mens de fleste vil gå av i løpet av 2017. Det er også tidligere ledere blant de som har fått innvilget tidligpensjon.

Godtgjørelse til revisor

Fra og med 2016 er PricewaterhouseCoopers AS valgt som revisor, godtgjørelse til PricewaterhouseCoopers AS for revisjon av selskapet og de lisensene som Gasso AS er operatør for er i 2016 kostnadsført med kr. 676.000,-. Videre er det i 2016 betalt godtgjørelse til Deloitte Statsautoriserte Revisorer AS for revisjon for 2015 med kr. 456.320,-, samt godtgjørelse for revisjon av filialer i utlandet for 2015 med kr. 168.563,-.

Note 4. Varige driftsmidler

Beløp i 1000 NOK

2016	Bygn. og annen fast eiendom	Driftsløsøre inventar, verkøy o.l.	SUM
Anskaffelseskost 01.01.2016	41 933	329 522	371 455
Tilgang driftsmidler	6 301	46 760	53 061
Avgang driftsmidler / utrangering	-314	-64 040	-64 353
Omregningsdifferanse	-	-339	-339
Anskaffelseskost 31.12.2016	47 920	311 904	359 824
Akk. avskrivninger 01.01.2016	17 948	190 714	208 662
Avgang akk. avskrivning	-314	-63 814	-64 127
Årets avskrivninger	434	37 127	37 561
Omregningsdifferanse		-273	-273
Akk. avskrivninger 31.12.2016	18 068	163 755	181 823
Bokført verdi 31.12.16	29 852	148 150	178 001
Økonomisk levetid	5,50 år	3,5,7,8,10 år	
Avskrivningsplan	Lineær/ingen	Lineær	

Note 5. Andre fordringer og annen gjeld

Beløp i 1000 NOK

ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER	2016	2015
Fordring mot lisenser	533 924	
Fordring mot skipere	30 783	
Andre kortsiktige fordringer	20 534	3 135
Total andre kortsiktige fordringer	585 241	3 135

Beløp i 1000 NOK

ANNEN LANGSIKTIG GJELD	2016	2015
Gjeld mot skipere	104 200	119 205

Beløp i 1000 NOK

ANNEN KORTSIKTIG GJELD	2016	2015
Gjeld mot lisenser		41 441
Gjeld mot kredittinstitusjoner	74 721	79 068
Lønnsrelaterte forpliktelse	70 547	74 519
Annen kortsiktig gjeld	308	8 435
Total annen kortsiktig gjeld	145 577	203 463

Note 6. Nærstående parter

Statoil ASA og Gassco AS har felles eier ved Olje- og energidepartementet og er således nærstående parter. Gassco AS, har i 2016 kjøpt varer/tjenester knyttet til diverse TSP og tredjepartsoppdrag for MNOK 6.067 inkl. mva (MNOK 7.079 i 2015). Det er netto fakturert MNOK 16.405 (MNOK 16.030 i 2015) som er solgte tjenester (inkl. tariff) til Statoil ASA/ Statoil Petroleum AS. Pr. 31.12.2016 er netto mellomværende med Statoil MNOK 1.109 (MNOK 1.460 i 2015). Dette inkluderer også fakturert tariff på vegne av eierne i de ulike interessentskapene som ikke er bokført i Gassco AS sin balanse.

Note 7. Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen i selskapet pr. 31.12.2016 består av følgende:

	Antall	Pålydende	Bokført verdi
AKSJEKAPITAL	10 000	1 000	10 000 000

EIERSTRUKTUR			Aksjer
Den norske stat v/ Olje- og energidepartementet			10 000

Note 8. Egenkapital

Beløp i 1000 NOK	Aksjekapital	Annen egenkapital	Sum Egenkapital
Egenkapital 01.01.2016	10 000	4 496	14 496

Årets endring i egenkapital:

Årets resultat		752	752
Egenkapital 31.12.2016	10 000	5 248	15 248

Note 9. Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Selskapet har pensjonsordninger som omfatter alle selskapets ansatte i Norge, Tyskland, Frankrike, Belgia og Storbritannia.

Pensjonsordninger for de ansatte i Norge: I Norge har man innskuddsbasert pensjonsordning som hovedordning, hvor innbetalt premie utgjør årets pensjonskostnad. Gassco AS har i tillegg lukkede ytelsesbaserte pensjonsordninger for ansatte som i 2015 hadde mindre enn 15 års framtidig tjenestetid før ordinær pensjonsalder. De ytelsesbaserte ordningene er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Selskapet har både sikrede og usikrede ordninger. Beregnet premie for alle ordninger blir årlig utgiftsført og refundert fra lisenseierne; og reflekterer at pensjonsansvaret overfor operatøren gjøres opp etter hvert som forpliktelsen oppstår. Refunderte pensjonskostnader fra lisenseierne avviker av denne grunn fra premieinnbetaling og pensjonskostnad i henhold til Norsk Regnskapsstandard.

Selskapet fører beregnet pensjonsforpliktelse pr. 31.12.2016 i balansen, med fordring mot lisenseierne som motpost. Endringer i beregnet pensjonsforpliktelse vil dermed ikke påvirke resultatet.

Nedenstående oppstillinger viser pensjonskostnad samt midler og forpliktelse:

Beløp i 1 000 NOK

FOR DE ANSATTE I NORGE	2016	2015
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	25 344	72 554
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	10 375	21 811
Avkorting/oppgjør	0	0
Avkastning på pensjonsmidler	0	-7 799
Administrasjonskostnader	78	164
Tidligpensjonspakker	130 357	0
Resultatført implementeringsvirkning /curtailment/settlement	-120 297	-93 058
Resultatført estimeringstap/(gevinst)	-7 968	-162 559
Netto pensjonskostnad(+inntekt)	37 890	-168 887

INNSKUDDSPLANER	13.921	
------------------------	---------------	--

Selskapet har også en avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP). Den nye AFP-ordningen, som gjelder fra og med 1. januar 2011 er å anse som en ytelsesbasert flerforetaksordning, men regnskapsføres som en innskuddsordning frem til det foreligger pålitelig og tilstrekkelig informasjon slik at selskapet kan regnskapsføre sin proporsjonale andel av pensjonskostnad, pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler i ordningen. Selskapets forpliktelser er dermed ikke balanseført som gjeld.

Medlemmer med mer enn 15 år igjen til pensjonsalder gikk over til innskuddspensjon 01.01.16. Curtailmenteffekten av produktendringen ble tatt i 2015. I 2016 er «settlement» effekten ført ut sammen med gevinst/tap på curtailment. Forskjellen mellom faktiske midler som gikk ut, og det som ble estimert i 2015 medfører en gevinst på settlementeffekten.

Som en del av restruktureringen av selskapet, ble det i 2016 inngått tidligpensjonsavtaler for noen av selskapets ansatte. Selskapet har belastet ut disse tidligpensjonskostnadene i 2016. Eventuelle estimatavvik i fremtidige år vil bli belastet ut.

Beløp i 1 000 NOK

2016	Sikrede (kollektive)	Usikrede (AFP)	Andre usikrede	Sum
Opptjente pensjonsforpliktelser	387 418		273 603	661 021
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-270 570			-270 570
Ikke resultatført virkning av estimatavik				
NETTO PENSJONSFORPLIKTELSER	116 848		273 603	390 451

Beløp i 1 000 NOK

2015	Sikrede (kollektive)	Usikrede (AFP)	Andre usikrede	Sum
Opptjente pensjonsforpliktelser	619 066	0	156 260	775 326
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-390 020	0		-390 020
Ikke resultatført virkning av estimatavik	0			0
NETTO PENSJONSFORPLIKTELSER	229 046	0	156 260	385 306

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:	2016	2015
Diskonteringsrente foretaksobligasjoner	2,60%	2,70%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,60%	2,70%
Forventet lønnsvekst	2,50%	2,50%
Forventet regulering av løpende pensjoner	2,25%	2,25%
Forventet G-regulering	2,25%	2,25%

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er det lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring. Ordningen ovenfor gjelder for alle selskapets ansatte i Norge.

Pensjonsordninger for de ansatte i Belgia:

I Belgia har ansatte enten ytelsesbaserte eller innskuddsbaserte ordninger. Midlene i ordningene pr. 31.12.2016 tilfredsstiller lokale krav.

Beløp i 1 000 NOK

FOR DE ANSATTE I BELGIA	2016	2015
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	3 916	4 386
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	1 244	1 703
Avkastning på pensjonsmidler	-900	-1 241
Administrasjonskostnader		260
NETTO PENSJONSKOSTNAD	4 260	5 108

Beløp i 1 000 NOK

SIKREDE	2016	2015
Opptjente pensjonsforpliktelser	86 847	86 475
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-64 180	-60 273
NETTO PENSJONSFORPLIKTELSER	22 667	26 202

Ordningen gjelder for alle selskapets ansatte i Belgia

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:	2016	2015
Diskonteringsrente	1,50%	1,50%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	1,10%	1,50%
Forventet lønnsvekst	2,00%	2,00%
Forventet regulering av løpende pensjoner	2,00%	2,00%

Som aktuariemessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er det lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring.

Pensjonsordninger for de ansatte i Frankrike:

Ansatte i Frankrike har innskuddsbasert pensjonsordning som tilfredsstiller lokale krav.

Pensjonsordninger for de ansatte i Storbritannia:

Ansatte i Storbritannia har innskuddsbasert pensjonsordning som tilfredsstiller lokale krav.

Pensjonsordninger for de ansatte i Tyskland:

Ansatte i Tyskland har flere ulike ytelsesbaserte pensjonsordninger.

Beløp i 1 000 NOK

FOR DE ANSATTE I TYSKLAND	2016	2015
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	12 439	13 314
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	5 588	5 923
Resultatført estimeringsstap/(gevinst)	16 945	-956
NETTO PENSJONSKOSTNAD	34 972	18 281

Beløp i 1 000 NOK

SIKREDE	2016	2015
Opptjente pensjonsforpliktelser	281 228	264 580
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-167 502	-165 437
Ikke resultatført virkning av estimatavik		
NETTO PENSJONSFORPLIKTELSER	113 726	99 143

Ordningen gjelder for alle selskapets ansatte i Tyskland

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:	2016	2015
Diskonteringsrente	1,90%	2,25%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	0,00%	0,00%
Forventet lønnsvekst	3,00%	3,00%
Forventet regulering av løpende pensjoner	1,80%	1,80%

Som aktuariemessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er det lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring

Note 10. Skattekostnad

Årets skattekostnad fremkommer slik:

Beløp i 1 000 NOK	2016	2015
Betalbar skatt	-19 405	3 963
Endring utsatt skatt	18 653	-2 290
SKATTEKOSTNAD ORDINÆRT RESULTAT	-752	1 673

Beløp i 1000 NOK

BETALBAR SKATT:	2016	2015
Betalbar skatt i balansen	-19 405	3 963

I vedtak fra skatteetaten er selskapet omfattet av skattefritak i skatteloven § 2-32 første ledd. Selskapet får tilbakebetalt betalt skatt i årene fra 2012 – 2015, totalt 19.405.206 kroner. Selskapets fordring på skatteetaten er klassifisert under andre fordringer. Dette medfører også at selskapet per 31.12.2016 ikke har midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier.

Beløp i 1000 NOK

AVSTEMMING FRA NOMINELL TIL FAKTISK SKATTESATS:	2016	2015
Årsresultat før skatt	0	219

Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats (25%)		59
---	--	----

Skatteeffekten av følgende poster:		
Skatteeffekt av skattefritak jfr. vedtak skatteetaten	-752	
Ikke fradragsberettiget kostnad, pensjonspremie.		129
Endret skattesats utsatt skattefordel		1 492
Ikke skattepliktig inntekt, rente på refundert skatt		-7
SKATTEKOSTNAD	-752	1 673
Effektiv skattesats	I/A	763%

SPESIFIKASJON AV MIDLERTIDIGE FORSKJELLER OG NETTO SKATTEEFFEKT AV DISSE:	2016		2015	
	Fordel	Forpliktelse	Fordel	Forpliktelse
Beløp i 1000 NOK				
Driftsmidler			8 202	0
Driftspensjon			66 411	0
Sum			74 613	0
Utsatt skatt fordel/forpliktelse			18 653	0
Ikke balanseført utsatt skattefordel			0	0
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen			18 653	0

Jamfør vedtaket fra skatteetaten så har man ikke beregnet midlertidige forskjeller og utsatt skatt for 2016.

Note 11. Skattetrekk

Bankinnskudd, kontanter og lignende omfatter bundne skattetrekksmidler med kr. 12.618.535

Note 12. Garantistillelser

Selskapet har stilt bankgaranti overfor belgiske myndigheter vedrørende belgisk merverdiavgift på EUR 500.000, til britiske myndigheter knyttet til Langeled på GBP 400.000 og lovbestemt bankgaranti på EUR 870.000 overfor ATZ-pensjonister i Tyskland.

Til generalforsamlingen i Gasseo AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Gasseo AS' årsregnskap som viser et overskudd på kr 751 971. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen (kapittel 2), redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar (kapittel 4) og informasjon i årsrapport i kapittel 1 «Fra naturressurser til velferd» samt kapittel 3 «Gasscos styre», men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

PricewaterhouseCoopers AS, Kanalsletta 8, Postboks 8017, NO-4068 Stavanger

T: 02316, org.no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

---

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen.

Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Stavanger 12. juni 2017
PricewaterhouseCoopers AS

Gunnar Slettebø
Statsautorisert revisor